

Sygn. akt I ACa 494/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Agnieszka Sołtyka (spr.)
Sędziowie:	SSA Tomasz Żelazowski SSA Danuta Jezierska
Protokolant:	sekr.sądowy Emilia Startek

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa F. w W.

przeciwko Z. R.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 19 kwietnia 2016 roku, sygn. akt I C 1179/15

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Danuta Jezierska Agnieszka Sołtyka Tomasz Żelazowski

Sygn. akt: I ACa 494/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 lipca 2015 r. powód F. w W., reprezentowany przez Marszałka Województwa (...), wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niego umowy sprzedaży w części odpowiadającej udziałowi w 1/2 części w niezabudowanej nieruchomości położonej w S. przy ul. (...), w obrębie ewidencyjnym (...), Województwo (...), o łącznej powierzchni 0,1609 ha, dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), składającej się z działek gruntu nr (...) oraz udziału do 2/68 części niezabudowanej nieruchomości, położonej w S. przy ul. (...), w obrębie ewidencyjnym (...), Województwo (...), o łącznej powierzchni 0,5964 ha, dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, X Wydział

Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), składającej się z działki gruntu nr (...), dokonanej aktem notarialnym rep. A nr (...), sporządzonym w dniu 27 maja 2015 r. przez notariusza K. W., mocą której A. K. sprzedała pozwanemu Z. R. ww. nieruchomości.

Uzasadniając żądanie, powód wskazał, że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do E. K. (1), wynikająca z wyroku z 22 września 2008 r. (sygn. akt XI GC 267/08), w kwocie 53.834,44 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Prowadzona wobec dłużnika egzekucja okazała się jednak bezskuteczna. Jak wyjaśnił, w dniu 16 maja 2014 r. E. i E. K. (1) zawarli przedwstępną umowę sprzedaży, zmienioną aneksem z 22 maja 2014 r., w której zobowiązali się zbyć prawa do przedmiotowych nieruchomości na rzecz pozwanego, którego roszczenie o zawarcie umowy przyrzeczonej ujawniono księgach wieczystych nieruchomości. Następnie, 22 maja 2014 r. E. K. (1) wraz z małżonką przenieśli na swoją córkę A. K. w drodze darowizny (akt notarialny rep. A nr (...)) udział do 1/2 części w ww. nieruchomościach, w skutek czego powód wystąpił z pozwem o uznanie ww. czynności za bezskuteczną. Strona powodowa wskazała, że w dniu 27 maja 2015 r., tj. po wniesieniu pozwu, A. K. zbyła otrzymaną w wyniku darowizny nieruchomość na rzecz pozwanego. W ocenie powoda, znamienne w sprawie jest to, że zawarcie przedwstępnej umowy sprzedaży miało miejsce po uprawomocnieniu się wyroku ustanawiającego rozdzielność majątkową pomiędzy E. i E. K. (1) oraz po złożeniu w postępowaniu egzekucyjnym nr KM 910/13 wniosku powoda z 9 maja 2014 r. o prowadzenie egzekucji z przedmiotowych nieruchomości. Nadto, zawarcie aneksu do umowy przyrzeczonej nastąpiło 22 maja 2014 r., tj. w dniu, w którym jednocześnie nastąpiło darowanie nieruchomości na rzecz córki państwa K.. Przyrzeczona umowa zawarta natomiast została 27 maja 2015 r., tj. po wniesieniu pozwu o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną. Powyższe okoliczności, zdaniem powoda, wskazują na wiedzę pozwanego o okolicznościach działania dłużnika w celu pokrzywdzenia wierzycieli i uniemożliwienia realizacji wyroku z 22 września 2008 r. Pozwany, zdaniem powoda, był wprowadzony w szczegóły tych operacji.

Pozwany Z. R. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że od początku transakcji dążył do nabycia nieruchomości w stanie wolnym od obciążeń, nie znał i nie utrzymywał żadnych prywatno-osobistych kontaktów ze sprzedającymi. Nadto, jak podniósł, ponad rok oczekiwał na nabycie nieruchomości, jak również dołożył wszelkich możliwych aktów staranności przy zawieraniu przedmiotowej umowy. Sam zaś fakt dokonania darowizny pomiędzy dłużnikiem powoda a osobą trzecią, tego samego dnia i w tej samej kancelarii, w żaden sposób nie świadczy o świadomości pozwanego co do prawdziwych intencji dłużnika.

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo w całości oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny;

Wyrokiem z dnia 22 września 2008 r. Sąd Rejonowy Szczecin–Centrum w Szczecinie (sygn. akt: XI GC 267/08) zasądził od E. K. (1) na rzecz powoda kwotę 53.834,44 zł wraz odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 3 marca 2008 r. oraz kwotę 6.116 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Apelacja dłużnika od wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 26 lutego 2010 r. (sygn. akt: VIII Ga 12/10). Jednocześnie Sąd Okręgowy zasądził od dłużnika na rzecz powoda kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na podstawie ww. tytułu egzekucyjnego, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, toczyło się postępowanie egzekucyjne przeciwko E. K. (1), które postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin–Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie T. S. z dnia 13 października 2011 r. (KM 2980/10) zostało umorzono z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

Wyrokiem zaocznym z 22 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich (sygn. akt: VIII RC 635/13) ustanowił rozdzielność majątkową w małżeństwie E. K. (1) i E. K. (2) z dniem 16 września 2013 r. oraz zasądził na rzecz powoda F. w W. kwotę 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W dniu 16 maja 2014 r. pozwany zawarł z E. i E. K. (1) przed notariuszem K. W. przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości niezabudowanej, położonej w S. przy ul. (...), o łącznej powierzchni 0,1609 ha, składającej się z działek gruntu (...) i (...), dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) oraz udziału 4/68 w nieruchomości niezabudowanej, położonej w S. przy ul. (...), o łącznej powierzchni 0,5964 ha, składającej się z działki gruntu (...), dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). W umowie wskazano, że nieruchomość ma zostać sprzedana pozwanemu bez jakichkolwiek innych obciążeń do dnia 22 maja 2014 r. Jednocześnie pozwany wpłacił zadatek w wysokości 20.000 zł w celu niezwłocznej spłaty przez sprzedających pozostałego zadłużenia hipotecznego. Na dzień zawarcia umowy, w księdze wieczystej KW nr (...), wpisane było pięć hipotek przymusowych, przy czym sprzedający oświadczyli pozwanemu, iż trzy hipoteki wygasły wskutek zapłaty, a pozostałe dwie opiewają na łączną kwotę 15.764,34 zł. W dniu 22 maja 2014 r., przed notariuszem K. W., E. i E. K. (1) zawarli z pozwanym aneks do przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 16 maja 2014 r., na mocy którego zmieniono termin zawarcia umowy przyrzeczonej – do dnia 30 września 2014 r.

Jak ustalił Sąd Okręgowy, na podstawie umowy darowizny z dnia 22 maja 2014 r., zwartej w formie aktu notarialnego przed notariuszem K. W., E. K. (2) – żona dłużnika i E. K. (1) darowali swojej córce A. K. nieruchomość niezabudowaną położoną w S. przy ul. (...), o łącznej powierzchni 0,1609 ha, składającą się z działek gruntu (...) i (...), dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) oraz udział 4/68 w nieruchomości niezabudowanej, położonej w S. przy ul. (...), o łącznej powierzchni 0,5964 ha, składającej się z działki gruntu (...), dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). W umowie darowizny E. i E. K. (1) wskazali, iż ww. prawa są ich współwłasnością na zasadzie wspólności ustawowej.

Powód, pismem z 9 czerwca 2014 r. wniósł do komornika sądowego wnioski o przeprowadzenie egzekucji z powyższych nieruchomości, wskutek czego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie T. S. w dniu 8 lipca 2014 r. zajął prawo działu majątku wspólnego – dłużnika E. K. (1).

Następnie, w dniu 27 maja 2015 r. A. K. zawarła z Z. R. umowę sprzedaży nieruchomości niezabudowanej, położonej w S. przy ul. (...), o łącznej powierzchni 0,1609 ha, składającej się z działek gruntu (...) i (...), dla której Sąd Rejonowy Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) oraz udziału do 4/68 w nieruchomości niezabudowanej, położonej w S. przy ul. (...), o łącznej powierzchni 0,5964 ha, składającej się z działki gruntu (...), dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), za kwotę 214.000,00 zł. Jak wskazano w umowie, część ceny w kwocie 26.000 zł została zapłacona.

Na dzień zawarcia przedmiotowej umowy, księgi wieczyste nie zawierały obciążeń, zaś w księdze wieczystej nr (...) wpisane było ostrzeżenie o toczącej się egzekucji z udziału 4/68 przysługującego E. i E. K. (1) na zasadzie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej z wniosku F. w W. oraz (...) Sp. z o.o. we W.. Przed zawarciem umowy pozwanemu okazano postanowienia komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie T. Z. z dnia 7 maja 2015 r. (TZ Km 3983/11) o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko E. K. (1) z wniosku wierzyciela (...) Sp. z o.o. we W., z uwagi na jego bezskuteczność. Ponadto, przedstawiono odpis postanowienia wydanego przez asesora komorniczego M. S., zastępcę komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie T. S. z dnia 10 października 2014 r. (KM 910/13) o stwierdzeniu umorzenia egzekucji z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c., której przedmiotem były sprzedawana nieruchomość oraz udział w prawie nieruchomości. W uzasadnieniu przedmiotowego postanowienia wskazano, iż Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, postanowieniem z dnia 19 września 2014 (IX Co 2639/13), polecił komornikowi stwierdzenie umorzenia egzekucji z ww. składników majątkowych z mocy prawa, ponieważ w ciągu roku od wezwania dłużnika do zapłaty, wierzyciel nie uzyskał klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika E. K. (2). Ponadto, wskazano, iż z dniem uprawomocnienia się wyroku z 22 stycznia 2014r., ustanawiającego rozdzielność majątkową małżeństwa K. ze skutkiem od dnia 16 września 2013 r., majątek tych osób stał się współwłasnością w częściach ułamkowych, a obecnym właścicielem przedmiotowych praw jest A. K..

Wyrokiem zaocznym z dnia 15 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie (sygn. akt: I C 1119/15) w sprawie z powództwa F. w W. przeciwko A. K. uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda umowę darowizny z 22 maja 2014 r., dokonaną aktem notarialnym nr rep. A. (...), w celu ochrony wierzytelności powoda w stosunku do E. K. (1), wynikającej z wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 22 września 2008 r. (sygn. akt: XI GC 267/08), zasądającego od E. K. (1) kwotę 53.834,44 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 6.116 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wyrok ten jest nieprawomocny.

Po dokonaniu powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że powództwo, którego podstawę stanowił przepis art. 527 § 1 k.c. w zw. z art. 531 § 2 k.c., okazało się bezzasadne w całości.

Sąd wskazał, że w rozpoznawanej sprawie powód wykazał, że przysługuje mu w stosunku do E. K. (1) wierzytelność wynikająca z wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 22 września 2008 r., zasądającego od E. K. (1) kwotę 53.834,44 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 6.116 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Tym samym uznał, że powodowi, jako wierzycielowi E. K. (1), przysługiwała legitymacja do wytoczenia powództwa przeciwko Z. R. z uwagi na okoliczność wyzbycia się przez dłużnika składników majątkowych w postaci udziału w nieruchomościach, dla których Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgi wieczyste nr (...), poprzez przeniesienie ich w drodze umowy darowizny z dnia 22 maja 2014 r. na rzecz córki A. K., która następnie 27 maja 2015 sprzedała nabyte prawa pozwanemu.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, dwie pierwsze przesłanki powództwa z art. 527 k.c. zostały spełnione, gdyż E. K. (1) wskutek swoich działań, tj. nieodpłatnego przeniesienia przysługujących mu udziałów w ww. prawach do nieruchomości na rzecz córki pogłębił stan swojej niewypłacalności. Mając zaś na uwadze okoliczność, że egzekucję w stosunku do powoda umorzono postanowieniem komornika sądowego z 13 października 2011r. (KM 2980/10) z uwagi na jej bezskuteczność, Sąd przyjął, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Nadto, zdaniem Sądu, bezspornym była okoliczność, że wskutek umowy córka dłużnika nabyła korzyść majątkową w postaci wyżej oznaczonych praw. Jak podkreślił Sąd pierwszej instancji, kwestią wymagającą rozstrzygnięcia pozostawało ustalenie, czy pozwany miał wiedzę o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną.

W ocenie Sądu Okręgowego, strona powodowa nie sprostowała ciężarowi dowodu i nie wykazała, aby pozwany wiedział o okolicznościach uzasadniających uznanie umowy darowizny pomiędzy dłużnikiem a jego córką za bezskuteczną, ani też, by był osobą pozostającą w bliskich stosunkach z dłużnikiem, co uzasadniałoby przyjęcie domniemania z art. 527 § 3 k.c. Sąd I instancji podkreślił, że powód ograniczył się wyłącznie do wygłoszenia swoich twierdzeń, przejawiając całkowitą beczynność dowodową.

Sąd meriti wskazał, że podnoszone przez powoda okoliczności, zgodnie z którymi zawarcie umowy przedwstępnej przez K. z pozwanym już po wszczęciu postępowania o ustanowienie rozdzielności majątkowej oraz okoliczność zawarcia aneksu do umowy przedwstępnej w dacie nieodpłatnego przekazania praw do nieruchomości córce, jak również zawarcie umowy przyrzeczonej po wytoczeniu przez powoda powództwa o uznanie darowizny za bezskuteczną, czy też treść postanowienia komornika z 10 października 2014r przedłożonego przy umowie sprzedaży mają dowodzić, że pozwany miał wiedzę o okolicznościach uzasadniających skargę pauliańską, zdaniem Sądu pozostają de facto jedynie przypuszczeniami powoda. Jak wskazał Sąd Okręgowy, przebieg zdarzeń nie może stanowić dowodu, że pozwany wiedział o pozwie złożonym przez F. w dniu 16 maja 2014r. Nadto, wątpliwości Sądu budziła też okoliczność poinformowania pozwanego przez K. o pozwie, zwłaszcza, że nie zostało wykazane, iż jest on w jakikolwiek sposób związany z dłużnikiem czy jego małżonką. Sąd Okręgowy stwierdził, że gdyby pozwany wiedział o istnieniu wierzytelności powoda i działał w celu udaremnienia wierzycielowi egzekucji, zbędnym, w ocenie Sądu, byłoby wręczenie przez pozwanego przy zawieraniu umowy przedwstępnej zadatku w kwocie 20.000 zł na spłatę zadłużenia. Wskazał też, że zawierając zaś aneks do przedwstępnej umowy sprzedaży w dniu 22 maja 2014 r., pozwany zawarł go z wówczas aktualnymi właścicielami nieruchomości, albowiem z repertorium notariusza K. W. (nr (...)) wynika, że umowa ta została zawarta wcześniej, niż umowa darowizny pomiędzy małżeństwem K. a ich córką (nr

(...)). To świadczyło natomiast o tym, że pozwany nie wiedział o zamiarze jego kontrahentów co do zawarcia umowy darowizny.

Nie wykazał też w ocenie sądu powód także i tego, że pozwany wiedział o tym, że wytoczono powództwo o uznanie darowizny za bezskuteczną wobec powoda, ani też że miał wiedzę o okolicznościach uzasadniających uznanie umowy z nim zawartej za bezskuteczną.

Odnosząc się natomiast do twierdzeń powoda, według którego z treści postanowienia komornika z dnia 10 października 2014 r., przedłożonego przed zawarciem umowy sprzedaży, pozwany mógł nabyć wiedzę o działaniach dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, Sąd w całej rozciągłości podzielił stanowisko pozwanego przedstawione w odpowiedzi na pozew. Jak wskazał, najważniejszym wnioskiem dla pozwanego, płynącym z przedmiotowego postanowienia, była okoliczność, że postępowanie egzekucyjne umorzono z mocy prawa, gdyż taka jest istota tego dokumentu. Nie oznaczało to, w ocenie sądu meriti, że pozwany miał obowiązek szczegółowego zaznajomienia się z pismem, czy też aktami komorniczymi. Nadto sąd wskazał, że pozwany nie zawierał umowy przyrzeczonej z dłużnikiem, lecz z jego córką, a zatem mógł przypuszczać, że kwestia długów E. K. (1) pozostaje irrelevantna.

Podkreślił też Sąd Okręgowy, że przepis art. 531 § 2 k.c. wskazuje jako na przesłankę roszczenia na wiedzę o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności za bezskuteczną, a nie na domniemanie, iż w tym przypadku pozwany przy należytej staranności mógłby się dowiedzieć o ww. przesłankach skuteczności actio pauliana. Dodał także, że powód nie wykazał też, że dłużnik pozostawał w bliskich relacjach z pozwanym. Ponadto, co zauważył Sąd, powód nie wskazywał nawet, że cena sprzedaży nieruchomości była bardzo atrakcyjna, co mogłoby wskazywać na motywację dla dokonania zaskarżonych czynności.

Ustalenia w zakresie stanu faktycznego Sąd Okręgowy poczynił na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów, których wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała. Oceniając zaś zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd uznał, że okoliczność wiedzy pozwanego na temat działań E. K. (1) z pokrzywdzeniem wierzycieli nie została udowodniona. Nadto, Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie w charakterze strony pozwanego, zgłoszony przez samą stronę pozwaną, albowiem dowód ten okazał się zbędny dla ustalenia istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności. Sąd oddalił również wniosek strony powodowej o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. do czasu prawomocnego zakończenia toczącej się przed Sądem Okręgowym w Szczecinie sprawy o sygn. akt I C 1119/15, jako pozostającej bez wpływu na przebieg niniejszego procesu.

Mając na uwadze powyższe rozważania oraz zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd stwierdził, że powód nie wykazał wszystkich przesłanek, które muszą wystąpić kumulatywnie dla zastosowania skargi pauliańskiej, w związku z czym orzekł jak w punkcie I wyroku, obciążając powoda kosztami procesu należnymi stronie pozwanej (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu).

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 531 § 2 k.c. w zw. z art. 527 § 1 k.c. w wyniku uznania, że pozwany nie wiedział o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika (tj. umowy darowizny pomiędzy dłużnikiem a jego córką) za bezskuteczną,

- art. 6 k.c. w wyniku uznania, że powód nie naprowadził żadnych dowodów potwierdzających wiedzę pozwanego o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną, podczas gdy o wiedzy o tych okolicznościach przesądzają fakty wynikające z naprowadzanych dokumentów urzędowych, tj. aktów notarialnych i postanowienia organu egzekucyjnego;

2. naruszenie prawa procesowego, tj.:

- art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w wyniku uznania, że wynik toczącego się postępowania przez tutejszym Sądem I instancji (I C 1119/15), tj. sprawy przeciwko „osobie trzeciej”, która uzyskała korzyść kosztem powoda, nie ma żadnego wpływu na rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie, podczas gdy właśnie w toku tego postępowania mogą być ustalone okoliczności istotne i kluczowe dla sprawy I C 1179/15, w szczególności w zakresie wiedzy pozwanego o działaniu w okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną,

- art. 233 § 1 k.p.c. w wyniku nieuwzględnienia szeregu faktów wynikających z dokumentów naprowadzonych w postępowaniu, w szczególności z aktów notarialnych oraz dokumentów wymienionych w tych aktach notarialnych jako okazywane przy zawieraniu umów notarialnych, w szczególności zaś z postanowienia komornika z 10 października 2014 r., które to fakty i ich kolejność występowania potwierdzają wiedzę o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną i uznania, że strona powodowa przejawiała całkowitą beczynność dowodową oraz w wyniku oddalenia wniosku strony przeciwnej o przesłuchanie pozwanego w charakterze strony.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał, że Sąd Okręgowy niezasadnie oddalił wniosek o zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia sprawy I C 1119/15, której przebieg może mieć znaczący wpływ na rozstrzygnięcie w przedmiotowym procesie. Podniósł powód, że złożenie sprzeciwu od wyroku zaocznego oraz przeprowadzenie dowodów naprowadzonych przez samą stronę pozwaną w sprawie I C 1119/15 może, zdaniem apelującego, przynieść kluczowe dla niniejszego sporu ustalenia. Uwzględnienie natomiast powództwa w sprawie I C 1119/15 uzasadniałaby cofnięcie pozwu w niniejszym procesie. Następnie apelujący podniósł, że Sąd Okręgowy oddalił przed zamknięciem rozprawy wniosek dowodowy strony przeciwnej, dotyczący przesłuchania pozwanego w charakterze strony, co doprowadziło do nieprzeprowadzenia najistotniejszego z punktu widzenia art. 531 § 2 w zw. z art. 527 § 1 k.c. dowodu w zakresie wiedzy pozwanego o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną.

W zakresie dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny materiału dowodowego, w szczególności treści postanowienia komornika sądowego z 10 października 2014 r., powód wskazał, że, w jego ocenie, z powyższego dokumentu, poza faktem umorzenia postępowania egzekucyjnego, wynika okoliczność, że nieruchomości (KW (...)) była przedmiotem tego postępowania, zaś przeszkodą dla prowadzenia egzekucji był brak klauzuli wykonalności wydanej przeciwko małżonce dłużnika. Dodatkowo informacja o ustanowionej rozdzielności majątkowej pomiędzy małżonkami K., ze skutkiem od 16 września 2013 r., pozostaje w sprzeczności z ich oświadczeniami zawartymi w umowie przedwstępnej sprzedaży z 16 maja 2014 r. oraz w umowie darowizny z 22 maja 2014 r. Jak wskazał skarżący, zasady doświadczenia życiowego nakazują przyjąć, że przy tego rodzaju okolicznościach oraz kolejności dokonywanych czynności przez dłużnika, pozwanego, jako stronę kupującą, powinien zadać sobie pytanie, czemu służą przeprowadzone operacje, zwłaszcza w kontekście darowania nieruchomości już przyrzeczonej innej osobie.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podkreślenia na wstępie wymaga, że rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy sprowadzało się do oceny zarzutów zgłoszonych w złożonym przez powoda środku odwoławczym. Obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.) oznacza bowiem związanie sądu odwoławczego zarzutami prawa procesowego (tak Sąd Najwyższy m.in. w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07), za wyjątkiem tego rodzaju naruszeń, które skutkują nieważnością postępowania. Nie dostrzegając ich wystąpienia w niniejszej sprawie, a nadto akceptując argumentację materialnoprawną Sądu pierwszej instancji, w tych wszystkich jej aspektach, które nie zostały objęte

zarzutami apelacyjnymi, jak również poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne (w oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody), zadość wymogowi konstrukcyjnemu niniejszego uzasadnienia czyni odwołanie się do tej argumentacji, bez potrzeby jej powielania. Jak słusznie bowiem wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 września 2015 r., I UK 431/14, niepubl., zakres odpowiedniego zastosowania art. 328 § 2 k.p.c. w postępowaniu przed sądem drugiej instancji (art. 391 § 1 k.p.c.) zależy od treści wydanego orzeczenia oraz, w dużym stopniu, od przebiegu postępowania apelacyjnego (np. tego, czy przed sądem apelacyjnym były przeprowadzane dowody), a także od działań procesowych podjętych przez sąd odwoławczy, dyktowanych rodzajem zarzutów apelacyjnych oraz limitowanych granicami wniosków apelacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2005 r., IV CK 202/05, LEX nr 173639). W przypadku, gdy sąd odwoławczy, oddalając apelację, orzeka, jak w niniejszej sprawie, na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, nie musi powtarzać dokonanych już wcześniej ustaleń i ich motywów. Wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne. Także jeżeli sąd drugiej instancji podziela ocenę prawną, jakiej dokonał sąd pierwszej instancji, i uznaje ją za wyczerpującą, wystarczy stwierdzenie, że podziela argumentację zawartą w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji (por. wyroki Sądu Najwyższego z 9 marca 2006 r., I CSK 147/05, LEX nr 190753; z 16 lutego 2006 r., IV CK 380/05, LEX nr 179977; z 8 października 1998 r., II CKN 923/97, OSNC 1999 Nr 3, poz. 60).

Powód wywodził swe żądanie z treści art. 527 k.c. w zw. z art. 531 § 2 k.c. Zgodnie z treścią art. 531 § 1 k.c., uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową. Jednocześnie § 2 tego przepisu stanowi, że w wypadku gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jeżeli rozporządzenie było nieodpłatne. Materialnoprawnymi przesłankami uznania za bezskuteczną względem powoda czynności prawnej dłużnika w sprawach objętych hipotezą art. 531 § 1 k.c. są, zgodnie z art. 527 § 1 k.c.: przysługiwanie powodowi określonej zaskarżalnej wiarygodności pieniężnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 r., II CSK 96/12), dokonanie przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli czynności prawnej, wskutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2012 r., II CSK 548/11), działanie przez dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2009 r., V CSK 77/07), wiedza osoby trzeciej lub możliwość dowiedzenia się przez osobę trzecią przy zachowaniu należytej staranności o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2002 r., V CKN 1446/00). Ciężar dowodu tych przesłanek spoczywa, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 6 k.c., na wierzycielu wytaczającym powództwo pauliańskie. Jednakże w pewnych sytuacjach ustawa ułatwia powodowi wykazanie tych przesłanek. Według art. 529 k.c., jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał on ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli; to samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny. Jeżeli zaś wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskała osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, stosownie do art. 527 § 3 k.c., że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Poza tym w myśl art. 528 k.c., jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W sprawach, których dotyczy art. 531 § 2 k.c., jak słusznie wskazał Sąd I instancji, zakres materialnoprawnych przesłanek uznania czynności prawnej za bezskuteczną względem powoda ze skutkiem przewidzianym w art. 532 k.c. jest co do zasady szerszy. Uwzględnienie powództwa zaskarżającego czynność prawną, którą osoba trzecia rozporządziła korzyścią uzyskaną od dłużnika na rzecz kolejnej osoby, zależy w pierwszej kolejności od wykazania wynikających z art. 527 § 1 k.c., a wskazanych wyżej przesłanek uzasadniających uznanie bezskuteczności czynności prawnej dłużnika przysparzającej korzyść osobie trzeciej. Ustalenie przesłanek warunkujących ubezskuteczenie czynności prawnej dłużnika dokonanej z osobą trzecią stanowi konieczny warunek orzeczenia o bezskuteczności wobec powoda czynności prawnej, którą osoba trzecia rozporządziła korzyścią uzyskaną od dłużnika na rzecz kolejnej

osoby (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2006 r., sygn. akt V CSK 330/06, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r., sygn. akt IV CSK 222/13, LEX nr 1433725). Ponadto art. 531 § 2 k.c. uzależnia uwzględnienie powództwa pauliańskiego zaskarżającego czynność prawną, którą osoba trzecia rozporządziła korzyścią uzyskaną od dłużnika na rzecz kolejnej osoby, od tego, aby ta osoba wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną, a więc o przesłankach określonych w art. 527 § 1 k.c. Przesłanka ta jednak nie musi zostać wykazana w sytuacji, gdy czynność prawna miała charakter nieodpłatny.

W obliczu powyższych rozważań, należy wskazać, że obowiązkiem powoda było zatem wykazanie w niniejszej sprawie (art. 6 k.c.), że E. K. (1) był jego dłużnikiem, że doszło do dokonania zaskarżonej czynności, wskutek której obdarowana A. K. (córka dłużnika) uzyskała korzyść majątkową, jak również, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda, a nadto, że A. K. rozporządziła uzyskaną korzyścią na rzecz pozwanego Z. R., który miał wiedzę o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie sprostał ciążącemu na nim na podstawie art. 6 k.c. obowiązkowi wykazania przesłanek stosowania wspomnianej wyżej regulacji art. 531 § 2 k.c. ani w pozwie, ani nawet po otrzymaniu odpisu postanowienia w przedmiocie odmowy udzielenia zabezpieczenia roszczenia z uwagi na jego nieuprawdopodobnienie. Jak słusznie wskazał Sąd pierwszej instancji, poza sporem w niniejszej sprawie była okoliczność, że E. K. (1) był dłużnikiem powoda, jak również, że wskutek przeniesienia w drodze darowizny na rzecz córki przysługujących mu udziałów w prawach do nieruchomości pogłębił swój stan niewypłacalności. Mając bowiem na uwadze postanowienie komornika sądowego z 13 października 2011 r. (KM 2980/10) o umorzeniu postępowania z uwagi na bezskuteczność egzekucji, pokrewieństwo A. K. z dłużnikiem oraz nieodpłatny charakter czynności, zastosowanie w sprawie znalazły domniemania z art. 527 § 3 k.c. oraz art. 529 k.c. Nadto, powód wykazał, że A. K., w wyniku zawartej z pozwanym umowy sprzedaży z 27 maja 2015 r., rozporządziła uzyskaną korzyścią na rzecz osoby czwartej. Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy istotne było zatem ustalenie, a to wobec zarzutów powoda formułowanych tak przed sądem pierwszej instancji, jak i w apelacji, czy Z. R. miał wiedzę o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną, a więc o przesłankach określonych w art. 527 § 1 k.c.

W judykaturze wskazuje się, że bezpośrednie wystąpienie przeciwko dalszej osobie trzeciej może być skuteczne tylko wtedy, gdy (w wypadku rozporządzenia odpłatnego) osoba ta była w złej wierze, tj. wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną. Chodzi tu o wiedzę rzeczywistą, i nie jest wystarczające, że dalszy nabywca powinien, przy zachowaniu należytej staranności, wiedzieć o tych okolicznościach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2002 r., sygn. akt V CKN 1446/00). Wiedza musi przy tym dotyczyć wszystkich okoliczności uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną. Osoba dokonująca czynności może mieć bowiem wiedzę o istnieniu i wysokości wierzytelności wierzyciela wobec dłużnika, ale może nie wiedzieć, że czynność dłużnika była podjęta z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2010 r., sygn. akt II CSK 545/09, LEX nr 602684). Wyrażane są zresztą również poglądy, zgodnie z którymi ze względu na to, że akcja pauliańska stanowi sankcję wymierzoną przeciwko nagannym zachowaniom dłużnika i osób działających w powiązaniu z nim na niekorzyść wierzycieli w ogóle, nie jest tu wymagana, w razie niemożności zaspokojenia się przez powoda z majątku dłużnika, wiedza następcy prawnego osoby trzeciej o przysługiwaniu powodowi określonej zaskarżalnej wierzytelności. Wystarcza jego wiedza o tym, że osoba trzecia wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła wiedzieć, że dłużnik dokonując przysporzenia na jej rzecz miał rozeznanie, iż czynność ta może spowodować niemożność zaspokojenia się z jego majątku przez wierzycieli w ogóle; w przypadku zaś odpłatnego nabycia przez następcę prawnego osoby trzeciej korzyści, którą osoba ta uzyskała od dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli bezpłatnie (art. 528 k.c.) wystarcza wiedza następcy prawnego o bezpłatnym uzyskaniu tej korzyści przez osobę trzecią od dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r., sygn. akt IV CSK 222/13, LEX nr 1433725). Ciężar dowodu wymaganej przez art. 531 § 2 k.c. wiedzy o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną spoczywał, jak już wcześniej wskazano, stosownie do art. 6 k.c., na powodzie. Należy przy tym zaznaczyć, że w przypadkach, w których w odniesieniu do ubezskutecznienia czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z osobą trzecią znajdują zastosowanie domniemania ziszczenia się określonych przesłanek,

oznacza to powinność udowodnienia wiedzy o podstawie domniemania danej przesłanki. W takich przypadkach rzeczą pozwanego - kontrahenta osoby trzeciej będzie obalenie domniemania ziszczenia się tej przesłanki.

Jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji w pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia, powód w żaden sposób nie wykazał wystąpienia przesłanki pozytywnej wiedzy pozwanego w zakresie okoliczności uzasadniających uznanie za bezskuteczne czynności podejmowanych przez E. K. (1) względem przedmiotowych nieruchomości. Nie udowodnił także, a nawet nie podnosił, aby pozwany pozostawał w bliskich stosunkach z dłużnikiem, co uzasadniałoby przyjęcie domniemania z art. 527 § 3 k.c. Poza tym, z materiału dowodowego zgromadzonego na potrzeby niniejszego postępowania nie wynika, by pozwany został poinformowany przez państwa K. o złożonym przez powoda w dniu 16 maja 2014 r. pozwie. Nie sposób również upatrywać świadomości pozwanego o pokrzywdzeniu przez dłużnika jakichkolwiek wierzycieli w fakcie umorzenia z mocy prawa przez komornika sądowego toczącego się wobec dłużnika postępowania egzekucyjnego, a co próbuje uwypuklić skarżący w treści wywiedzionej apelacji. Wątpliwości odnośnie istotności wskazywanego orzeczenia komornika z dnia 10 października 2014 r. dla poczynionych w sprawie ustaleń w zakresie wiedzy pozwanego o okolicznościach uzasadniających uznanie za bezskuteczną czynności dłużnika, budzi choćby fakt złożenia odpisu postanowienia przez stronę powodową do akt sprawy dopiero z pismem z 23 grudnia 2015 r., pomimo że, jak wynika z umieszczonej na odpisie dokumentu prezentaty, trafiło ono do powoda, jako wierzyciela, jeszcze w październiku 2014 r. (k. 117). Sam odpis postanowienia został nadto wymieniony wśród dokumentów okazywanych przy sporządzaniu aktu notarialnego rep. A nr (...) z 27 maja 2015r. (k. 39), którego kopia stanowi załącznik do pozwu w niniejszej sprawie. W obliczu powyższego, w ocenie Sądu, nie było więc żadnych przeszkód, aby dokument ten został złożony przez stronę powodową już z pozwem. W kwestii zaś jego wartości dowodowej Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko zaprezentowane przez Sąd Okręgowy, zgodnie z którym przedmiotowe postanowienie jest dowodem jedynie na to, że prowadzone wobec dłużnika postępowanie egzekucyjne zostało umorzone. Wszelkie próby skarżącego dotyczące wykazania przy pomocy powyższego orzeczenia komornika sądowego pozytywnej wiedzy pozwanego o przesłankach uzasadniających powództwo pauliańskie, zdaniem Sądu, nie zasługują w żadnej mierze na uwzględnienie.

Jednocześnie, podkreślenia wymaga, że sam powód, w piśmie procesowym z 23 grudnia 2015 r., do którego załączony został odpis rzeczonoego postanowienia, wskazuje jedynie na możliwość powzięcia przez pozwanego wiedzy i uzyskania świadomości działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli, a przede wszystkim wyzbywania się majątku w związku z prowadzoną egzekucją (k.116). Jak już zostało natomiast wyjaśnione we wcześniej części uzasadnienia, w przypadku skargi pauliańskiej, wywiedzionej na podstawie art. 531 § 2 k.c., nie wystarczy sama możliwość, czy sposobność powzięcia przez osobą czwartą wiedzy o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną. Koniecznym jest przytoczenie takich okoliczności faktycznych i dowodów, w obliczu których możliwe byłoby przyjęcie za udowodnioną pozytywną wiedzę osoby „czwartej” o tych okolicznościach, ewentualnie nieodpłatny charakter czynności rozporządzającej, czemu w niniejszej sprawie powód w całą pewnością nie sprostał.

W kwestii zaś zarzutu dotyczącego oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosku o przesłuchanie w charakterze strony Z. R., co nastąpiło na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2016r., podkreślenia wymaga, że wniosek ten został złożony przez samego pozwanego. W obliczu braku takiego wniosku pochodzącego od strony powodowej, jak również wobec niezgłoszenia przez powoda, reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika, zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. na oddalenie wniosku o przesłuchanie pozwanego w charakterze strony, ze wskazaniem na naruszenie art. 227 k.p.c. w związku z art. 217 § 1 k.p.c., oraz wobec nie wskazania w apelacji zarzutu naruszenia tych przepisów-zarzut dotyczący oddalenia wniosku o przesłuchanie pozwanego w charakterze strony, postawiony w ramach zarzutu naruszenia art. 233§ 1 k.p.c., należało uznać za chybiony.

Zauważa Sąd odwoławczy, że o naruszeniu art. 233§ 1 k.p.c. można mówić w kontekście błędnej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie. Skoro jakiegoś dowodu nie przeprowadzono, to zarzut związany z tym zaniechaniem nie może odnosić się do naruszenia przepisu art. 233§ 1 k.p.c.

Nie jest zasadny także zarzut naruszenia art. 233§ 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Skuteczne

postawienie tego zarzutu wymaga wykazania, jaki materiał dowodowy sąd przy orzekaniu pominął lub błędnie ocenił oraz na czym ta błędna ocena polegała.

W kontekście przedstawionej w apelacji argumentacji sąd apelacyjny stwierdza, że apelujący przy pomocy jurystycznej argumentacji nie podważył oceny dowodów dokonanej przez sąd I instancji, a apelacja stanowi w istocie polemikę z prawidłowymi ustaleniami sądu meriti. Te ustalenia w całości sąd drugiej instancji akceptuje i przyjmuje za własne.

W szczególności w apelacji nie wskazano, jakie przedstawione przez powoda dowody świadczą o pozytywnej wiedzy pozwanego, istniejącej w dacie dokonywania zaskarżonej w niniejszym sporze czynności, o działaniu w okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną. W szczególności dowodami tymi nie są akty notarialne, gdyż pozwany nie był stroną wszystkich tych aktów. Ponadto akty notarialne stanowią jedynie dowód na dokonanie czynności opisanych w tych aktach. Wskazać trzeba, że pozwany był stroną jedynie przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 16 maja 2014r, następnie aneksu z dnia 22 maja 2014r do tej umowy. Okoliczność, że aneks zawarto w tym samym dniu, co umowa darowizny, nie może być dla rozstrzygnięcia sprawy przesądzająca, gdyż ustalono na podstawie numerów z repertorium, że aneks zawarto wcześniej, niż umowę darowizny. Nie ma natomiast w sprawie dowodów na to, że pozwany wcześniej, niż w dniu sprzedaży tj. 27 maja 2015r wiedział o tym, że jego kontrahenci darowali córce nieruchomości objęte umową z 16 maja 2014. Nie ma też dowodów na to, że pozwany wiedział o tym, że został wydany wyrok znoszący wspólność majątkową małżonków K., ani co do tego, co podnosi powód w uzasadnieniu pozwu, że pozwany był wprowadzony „w szczegóły operacji” dokonywanych przez dłużnika powoda i członków jego rodziny, których celem było uniemożliwienie powodowi prowadzenia egzekucji w celu zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Takich dowodów powód nie złożył, na takie nie wskazuje też w pozwie. Prawidłowo także ocenił sąd I instancji postanowienie komornika z 10 października 2014r. Orzeczenie to stanowi dowód na umorzenie postępowania egzekucyjnego. Dla przeciętnego obywatela okoliczność ta przekłada się na wniosek, że w stosunku do nieruchomości, którą zamierza nabyć nie toczy się postępowanie egzekucyjne, zatem nie ma przeszkód, by ją skutecznie nabyć. Interpretacja tego orzeczenia przedstawiona w uzasadnieniu apelacji, wbrew stanowisku apelującego, nie może przesądzać o istnieniu pozytywnej wiedzy pozwanego uzasadniającej uwzględnienie powództwa opartego o treść art. 531 § 2 k.c. Okoliczność tę zdaje się dostrzegać autor apelacji, wskazując na stronie 5 apelacji, że przedstawiane przez niego fakty i ich kolejność przy uwzględnieniu zasad doświadczenia życiowego powinny doprowadzić kupującego do zadania sobie pytania, czemu służą przeprowadzone operacje.

Dodać także należy, co uszło uwadze skarżącego, że porównanie czasu, jaki minął od zawarcia przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości (16 maja 2014r) do zawarcia umowy przenoszącej własność (27 maja 2015r) wskazuje na dobrą wiarę pozwanego, który z finalizacją umowy czekał do spłaty przez właściciela nieruchomości a dłużnika powoda zobowiązań, co było warunkiem zawarcia umowy przyrzeczonej, na co dał zresztą zadatek

(§3 i 4 umowy przedwstępnej).

Wskazując na powyższe Sąd Apelacyjny zarzut naruszenia art. 233§ 1 k.p.c. uznaje za bezzasadny.

Bez znaczenia dla kierunku rozstrzygnięcia sprawy pozostawała również ta część stanowiska apelującego, w której wskazywał on na możliwość poczynienia istotnych i kluczowych dla niniejszego procesu ustaleń w toku postępowania w sprawie I C 1119/15, w szczególności w zakresie wiedzy pozwanego o działaniu w okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną. O ile uzyskanie orzeczenia, uznającego za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika w procesie skierowanym przeciwko osobie trzeciej, może ułatwiać rozstrzygnięcie sprawy przeciwko następcy prawnemu osoby trzeciej, to należy pamiętać, że nie ma on przesądzającego znaczenia dla finalnego wyniku postępowania przeciwko osobie czwartej. Zaakcentowania wymaga okoliczność, że to w toku niniejszego postępowania winna zostać wykazana pozytywna wiedza „osoby czwartej” o ziszczeniu się przesłanek wynikających z art. 527 § 1 k.c., nie zaś w postępowaniu toczącym się przeciwko osobie trzeciej (tu: A. K.), którego materialnoprawną podstawę roszczenia stanowi art. 527 k.c. Wobec zaś braku udowodnienia wiedzy Z. R. o okolicznościach uzasadniających powództwo ze skargi pauliańskiej, wynik postępowania w sprawie I C 1119/15

pozostaje irrelevantny dla prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia. Tym samym, zarzut naruszenia art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. pozostaje całkowicie bezzasadny.

Marginalnie jedynie wskazać należy, że orzeczenie w sprawie I C 1119/15 zostało wydane w dniu 15 marca 2016r (k. 157) i do dnia orzekania przez Sąd Apelacyjny, co nastąpiło w dniu 11 stycznia 2017 r., powód nawet nie zasygnalizował, czy orzeczenie to jest prawomocne. Co więcej, w postępowaniu apelacyjnym nie podtrzymał wniosku o zawieszenie postępowania.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu i dlatego orzekł, jak w punkcie I sentencji, na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono, jak w punkcie II sentencji, stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 i 99 k.p.c.), ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego w stawce minimalnej, w oparciu o § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Danuta Jezierska Agnieszka Sołtyka Tomasz Żelazowski